

Nelegitimita Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Martin Černohorský

Rada pro výzkum, vývoj a inovace ztratila 5.10.2011 legitimitu. Zákon stanoví, že Rada má 17 členů. Vláda svým usnesením č. 739 jich z tohoto plného počtu odvolala 16, jejichž funkční období, u některých první, u některých druhé, tím skončilo. K novým šestnácti jmenováním, jimiž by zákonná podmínka legitimacy byla zachována, nedošlo. Stalo se tak až 30.11.2011 usnesením vlády č. 891. Mezi šestnácti jmenovanými byli však tři, u nichž mezi druhým a třetím jmenováním nebylo, v rozporu se zákonem o přípustnosti pouhých dvou jmenování po sobě, nejméně jedno funkční období, po které členy Rady nebyli, takže byli jmenováni třikrát po sobě.

Podle některých právních názorů zákon přesto nebyl porušen (!), podle jiných vzniklý stav je nezákonný. Pro uznání zákonnosti stávajícího stavu se vyslovili předseda vlády a zároveň předseda Rady Petr Nečas a hlavní vědecký poradce předsedy vlády a zároveň legitimní/nelegitimní místopředseda Rady Petr Fiala. Předseda vlády poukázal na Výročním shromáždění České konference rektorů 17.2.2012 na souhlasné vyjádření legislativců a Legislativní rady vlády, aniž uvedl jména oněch legislativců nebo cokoli bližšího o vyjádření Legislativní rady vlády. Místopředseda Rady Petr Fiala se ve svém písemném vyjádření odvolává na dva osobní právní názory vyslovující se pro zákonnost stávajícího stavu. Jedním z nich je vyjádření předsedkyně LRV Karoliny Peake z 11.1.2012 se závěrem “Nicméně jsem nucena upozornit na to, že toto vyjádření je pouze můj osobní právní názor, a proto jej nelze považovat za oficiální či závazný výklad zákona.”

Neexistence oficiálního písemného vyjádření odborně kompetentního orgánu nasvědčuje správnosti právního názoru o nelegitimitě současného stavu Rady, když dva ze tří místopředsedů, 1. místopředsedkyně Miroslava Kopicová a místopředseda Petr Fiala, byli jmenováni v rozporu se zákonem třikrát po sobě. Na oprávněnost konstatování nelegitimity Rady lze usuzovat i z toho, že vedení Rady se nepodařilo ani za více než tři měsíce obstarat stanovisko kompetentního orgánu, například Legislativní rady vlády, jak k tomu mělo dojít z podnětu členů Rady z jejího jednání 16.12.2011. Při možnostech aparátů předsedy vlády a zároveň předsedy Rady, či i osobně zainteresovaných místopředsedů M. Kopicové a P. Fialy, bylo namísto se kvalifikovaně záležitostmi zabývat a předejít nynější dlouhodobé nelegitimitě tak významného orgánu veřejné správy, jakým Rada je.

Získá-li předsednictvo Rady stanovisko kompetentního orgánu stvrzující současný stav jako legitimní, bude tím záležitost formálně dočasně vyřešena. Ne-li, pak jedním z korektních postupů je revokace usnesení vlády z 5.10.2011 č. 739 a z 30.11.2011 č. 891, následovaná usnesením, kterým vláda (1) odvolá ze složení Rady, jak existovalo 4.10.2011, jen ty tehdejší členy, kteří v nynějším (březen 2012) fakticky existujícím, nelegitimním složení Rady už nejsou, a (2) zároveň, tímž usnesením, jmenuje členy Rady na místa odvolaných. Uvedený postup by byl korektní mimo jiné vůči nynějším řádně jmenovaným členům Rady, kteří by neměli být vystavováni důsledkům členství v nelegitimním grémiu. Takto legálně ustanovená Rada bude nezpochybnitelně kvalifikovaná k působení a ke konkrétním úkonům, včetně volby místopředsedů.

Postarat se o nápravu nynějšího stavu je věcí odpovědnosti předsedy, 1. místopředsedkyně, a také ostatních členů, jak se o to někteří už 16.12.2011, zatím neúspěšně, pokusili.

Nedošlo-li ani po třech měsících od podnětu k nápravě, pak nepřekvapí, jestliže by Radu zamýšleli opustit ti členové, kteří legitimitu a řádné vedení jakéhokoli grémia, v němž mají působit, považují za samozřejmou podmínku svého členství v něm.

Alternativou je v Radě zůstat a při souběžném zveřejnění potřebných opatření docílit ve spolupráci s dalšími členy Rady jejich uskutečnění. Bylo by to potvrzením obecně uznávaného odborného renomé většiny členů Rady, a je to zvláště žádoucí v situaci, kdy péči osobně zainteresovaných členů předsednictva Rady se tak dosud nestalo a v korespondenci s předsedou vlády a předsedou RVVI v jedné osobě, s předsedkyní LRV a s jejím místopředsedou a také se sekretářem RVVI zůstává snaha, resp. prosby o vyjasnění tak závažné věci, jakou je legitimita vrcholného orgánu veřejné správy, a právě v oblasti vědy a výzkumu, bez adekvátní reakce, resp. bez reakce vůbec. Každý z uvedených činitelů, bez ohledu na povahu a míru vlastní odbornosti, by se měl o nezpochybnitelnost legitimacy Rady odpovídajícím způsobem zasloužit. Je to imperativ daný ne zákonem, ale přijetím zastávaného úřadu.

25.3.2012